

- ۲ قیامها و توفانهای انقلابی در شرق میانه
- ۵ برای تفاهم و همسویی
- ۶ سبیل
- ۷ به مناسبت اول می

جهانی سازی اقتصاد، چالشها و پیامدها

اصلی محافظه کاری جدید از این انحطاط ارزشی به سود خود بهره برداری ایدئولوژیک و ابزاری نمود. جهانی شدن با پدیده گسترش رسانه یی، جهان گردی، تجارت جهانی از طریق دریا، هوا و زمین همرا با نمادهای جهان پیشرفته گسترش یافته است. توام با این روند، سالانه میلیونها انسان برای یافتن کار به دلایل درگیریها، قحطی و تبعید از جایی به جای دیگر در حرکت می باشند. افزون بر

فرایند جهانی شدن دستاوردهای انسانی، پیشینه چندین هزار ساله دارد. دانش فلسفی و برخی از علوم پایه، منشا یونانی - رومی دارند. شرق اسلامی با تلفیق دانش فلسفی غرب با آموزه های دینی و معرفتی، دیدگاهها و ارایه های نوینی بر این میراث علمی افزود و در فرایند تبادلله اطلاعات بین

نوشته سیف الدین سیحون

گسترش روابط فرهنگی جوامع، تمرکز بی مانند منابع مالی و سرمایه به دست گروه اندکی از انحصارات و بانکهای بین المللی در سراسر جهان مبدل شده است. رشد و توسعه جهانی شدن در پناه ایدئولوژی نیو لیبرال بر امکان سیاست رشد اقتصادی بی پایان باور دارد. همراه با گسترش بی رویه مصرف، استفاده روز افزون از منابع مواد خام موجود در جهان جریان دارد. منابع آب، جنگلها و هوای آن، طوریکه در گذشته تصور می شد نا محدود نیستند. کشورهای ثروتمند شمال کره زمین به بهای زندگی جهان جنوب و نسلهای آینده، به تولید و مصرف می پردازند. بی عدالتی موجود بر پایه تاراج زمینه های زندگی نسلهای آینده استوار است. در جهان امروز هزاران میلیارد دالر در بازارهای بورس، خارج از اراده و کنترل حکومتها و قوانین ملی خرید فروش می شود و از مالیه فرار صورت می گیرد، پول غیر قانونی مواد مخدر و در آمد قاچاق سلاح از طریق پول شویی وارد معاملات قانونی می گردد. جهانی شدن، وابسته گی ساختاری جهان عقب مانده را بیش از هر زمان دیگر گسترش می دهد. سازمانهای مانند: صندوق بین المللی پول، بانک جهانی و سازمان تجارت جهانی در تعیین سیاست اقتصادی و اجتماعی کشورهای فقیر، بیش از هر زمان دگر مداخله می کنند. در نتیجه هژمونی و مداخلات بی رویه... باقیمانده صفحه ۶

شرق و غرب، بازگشت به گذشته علمی اروپا را زمینه ساز شد. معرفت دینی، علوم ریاضی، نجوم و طب، انحصارا از شرق اسلامی منشا گرفته و به غرب انتقال یافت و رنسانس اروپا تا اندازه یی از این فرایند علمی الهام گرفته است. آنچه روند جهانی شدن را در بیش از سه صده شتاب بیشتر بخشید، انتقال و گردش سرمایه، تجارت و تبادل اموال، گسترش شبکه های اقتصادی فرا ملیتی، تعقیب منافع استراتژیک کشورهای سرمایه داری و پیامد ناگوار این جریان نا برابر در اثر گذاری بر ابعاد سیاسی وابسته سازی، کنترل بازار، دسترسی به مواد خام، انتقال و فروش کالای صنعتی کشورهای پیشرفته در کشورهای کم توسعه می باشد. سلطه انحصاری اقتصاد سنتی لیبرال و تعامل نامتوازن روابط اقتصادی و سیاسی غیر عادلانه استعماری، فرایند توسعه اقتصادی را در بیش از یک و نیم قرن برای کشورهای جهان با چالش مواجه نمود. خیزش کشورهای مستعمره و نیمه مستعمره برای رهایی از دام استعمار و دستیابی کشورها را به استقلال سیاسی و چارچوب نظام سیاسی اقتصادی بعد از جنگ جهانی دوم فراهم نمود. مگر سعی بسیاری از کشورها برای دستیابی به رفاه و پیشرفت در پی سلطه ایدئولوژیهای تمامیت خواه و استبدادی، تا تمام ماند و با فرو پاشی اردوگاه شوری سابق و تحولات اروپای شرقی به سوی نظام سرمایه داری، روند جهانی شدن شتاب بیشتری یافت و جریان

سردر مقاله

د افغانستان - امریکا ستراتیژیک تړون د چا په ګټه دی؟

لکه چې ټول خبر دي په دې وروستيو کې د افغانستان اسلامي دولت او د امریکا د متحده ایالاتو چارواکي په داسې خبرو بوخت دي چې په پایله کې به د دواړو هېوادونو تر مینځ د اوږدې مودې یو ستراتیژیک تړون لاسلیک شي. امریکا او ملګرو هېوادونو یې پر افغانستان د پوځي يرغل په پیل کې ویل چې د افغانستان خلک د طالبانو او القاعده له خونړیو منګولو ژغوري، په دغه هېواد کې ولسواکي راولي، د وران افغانستان په ټولنیزه - اقتصادي بیا رغونه لاس پورې کوي، د مخدره توکو د کر، تولید، سوداګرۍ او ترانزیت مخه نیسي، بشري حقونه خوندي کوي او..... په پیل کې د افغانستان عوامو، ځینو سیاسي کړیو، په لویدیځو کې مېشتو روڼ اندو او تکنوکراتانو، دا امریکایي، ناتويي شعارونه، له خپلو اوسنیو او تاریخي هیلو او غوښتنو سره نژدې وموندل او له بهرنیو واکمنو او د هغوی له کورنیو ملاتړو څخه یې په هېواد کې د سترو بدلونونو تمه پیدا کړه؟ خو تېرو لس کلنو خونړیو تجارو وښوده چې دا شعارونه د کورنیو واکمنو ځواکونو، ډلو او ډلګیو له اصلي ماهیت سره نژدېوالی نه لري او د هېواد د مترقي ځواکونو هغه اصولي شک یې ثابت کړ چې په دې پروسه یې درلود او تل یې په خپلو خپرونو او ویناوو کې ګوته ورته نیوله. په افغانستان کې د امریکا - ناتو، د دوی د افغان ملګرو، القاعده او طالبانو فعالیتونو ته په کتنو داسې ویل کېږي چې امریکا له هغه لومړي پیله، په افغانستان کې د ترهګریزه اډو د له مینځه وړلو، امن او پرمختګ په نامه، خپل حضور ته تشي لمې لټولې او که نه طالبانو او القاعده خو د امریکا - ناتو د پرله پسې سیاسي - پوځي تېروتنو په سیوري کې ځانونه بیا سمبال او د افغانستان په ډېرو سیمو کې په وسله والو فعالیتونو لاس پورې کړ. په منځني ختیځ او د افریقا په شمال کې د خلکو وروستیو پاڅونونو او لاریونونو، په سیمه کې نوې سیاسي، پوځي فضا جوړه کړې ده. دې حالت د نوې نړیوال نظام چلونکي او په سر کې د امریکا متحده ایالات دي ته هڅولي چې په سیمه کې د شتمنیو د منابعو او د واک د مراکزو د ساتلو په موخه، نوې تگلارې جوړې کړي او د نړیوال پانګه وال نظام د پراختیا غوښتونکو ستراتیژیکو اهدافو د تحقق له پاره نوې لارې ومومي. د افغانستان له پاره د ستراتیژیک تړون وړاندیز، د امریکا - افغانستان د اوږد مهاله ستراتیژیکو همکاریو سند هم هغه تکتیکي ګام دی چې په سیمه او نړۍ کې د امریکا - ناتو سیاسي، پوځي او اقتصادي ګټې خوندي وساتي. په دې سیمه کې د امریکا په مشرۍ د نړیوالې ټلوالې جګړې د انګلو - امریکایي یرغلونو د لړۍ هغه تازه کړۍ ده چې په نژدې او منځني ختیځ کې څه باندې یوه پېړۍ مخکې پیل شوې او اوس منځني اسیا ته هم رسېدلې دي. په افغانستان کې جګړه، په عراق کې جګړه، په لیبیا کې جګړه او بیا یې نورې نوې جګړې ټولې د امریکا - ناتو د ګټو جګړې دي. پر افغانستان د امریکا - ناتو یرغل د سویل پر لوري د ستراتیژیکو توکو د موندلو، د تېلو او ګازو د نل لیکو د خلاصون او په منځني اسیا او کسپین کې د زېرمو د مالکیت جګړه ده. امریکا غواړي چې په ټوله نړۍ او په تېره بیا په منځني ختیځ، منځني او جنوبي اسیا کې د تېلو او ګازو او نورو طبیعي شتمنیو په زېرمو لاسبري وي، د نويو سیالانو د پرمختګ مخه ونیسي، روسیه او چین به محاصره کې وساتي او په سیمه کې د اتومي وسلو پر مراکزو کنترول ولري. لیکوال شریف بهاند د Hans Peter په حواله لیکي چې (د امریکا د متحده ایالاتو موخه په نړۍ کې هر اړخیزه برلاسي ده که دغه هېواد وغواړي د نړۍ په هره سیمه کې د جګړې اوږ بل کړي؛ نو اړینه برېښي چې پوځي اډې را مینځته کړي). هو! امریکا - ناتو په همدې نیت په افغانستان کې اډې غواړي او جمهور رییس حامد کرزی وايي چې په خپلو وړاندیزونو کې یې (د امریکا لاسونه او پښې تړلي) او ژر به عنعنوي لویه جګړه راوغواړي چې په دې برخه کې پرېکړې وکړي؛ خو عنعنوي لویه جګړه د افغانستان په اوسنی اساسي قانون کې ځای نه لري او دغسې یو دودیز جوړښت د اوسنیو ګړندیو سیاسي او ټولنیزو بدلونونو په بهیر کې خپل دريځ له لاسه ورکړی او په رښتیني توګه د هېواد د بېلابېلو پرګنو استازیتوب نه شي کولای. په افغانستان کې روان حالت دا څرګندوي چې واکمن بهرنی ځواکونه اوبه همداسې خړې ساتي. قانون په هېڅ صورت نه تطبیق کېږي، ملکي او بېګناه افغانان وژل کېږي، د خلکو د عقایدو او دودونو درناوی نه کېږي، د افغانستان د خلکو د ملي یووالي د وړانولو له پاره حساب شوي ګامونه پورته کېږي، د بیلونونو ډالرو حساب نشته، بې عدالتی او ظلم له حده وتلی او ... داسې ښکاري چې امریکا - ناتو په روان حالت کې ګټې کوي او په خپل هر ګام، تکتیک، پلان او تړون کې خپلې اوږد مهاله ګټې په پام کې نیسي. د افغانستان خلک په دې لوبه کې د خپل نني او سباني ژوند د ژور بدلانه کوم څرک نه ویني او ډېر ستومانه ښکاري.

قیامها و توفانهای انقلابی

در شرق میانه

قیام مردم تونس در اواسط جنوری امسال حاکمیت استبدادی ۲۳ ساله زین العابدین بن علی را برانداخت و او را وادار به فرار از کشور نمود. دیری نگذشت که امواج قیامها و توفانهای انقلابی سرتا سر شرق میانه و شمال افریقا را فراگرفت.

سرور یورش

سرنگونی آخرین فرعون مصر در ۲۵ جنوری قیام خودجوش مردم مصر با تظاهرات چند صد نفر از جوانان قاهره، پایتخت آنکشور، به ابتکار جنبش ۱۶ پرل آغاز گردید و به سرعت هزاران نفر با آنها پیوستند. در روزهای بعدی صدها هزار از ساکنان قاهره از اقشار مختلف مردم به جاده های قاهره سرازیر شدند و به تظاهرات اعتراضی وسیع پرداختند. همزمان با آن، تظاهرات مردم به شهرهای سکندریه، سویز، اسماعلیه و دیگر شهرهای مصر گسترش یافت.

مردم در میدان التحرير (میدان آزادی) تحصن نمودند و در آن خیمه ها و کمپها برافراشتند و در بعضی خیابانها با ریکادها تأسیس نمودند. تظاهرات مسالمت آمیز و عاری از خشونت بود. مردم شعارهایی بر ضد رژیم استبدادی و فساد اداری، فقر و بیکاری و در دفاع از حقوق و آزادیهای دموکراتیک خویش مطرح نمودند. در رأس همه این خواستها استعفای حسنی مبارک، رئیس جمهور آنکشور، که در طی ۳۰ سال گذشته رژیم ترور و اختناق را بر آنها تحمیل نموده بود، قرار داشت.

پس از دو هفته تلاشهای مذبحانه رژیم، به همه گان روشن گردید ه هیچیک از وسایل حفاظتی عظیمی که حسنی مبارک در اطراف خود تعبیه نموده بود - نه دستگاه بزرگ ترور و اختناق رژیم او، نه حمایت امریکا و دیگر متحدین غربی آن، نه دوستان منطقه یی آن، نه دولت خون آشام اسرائیل - که او و خلف اش، انورالسادات، با وساطت امریکا، معاهده صلح سال ۱۹۷۹ را به قیمت زیرپا کردن حقوق مردم فلسطین با اسرائیل منعقد نموده بود - و نه صدها میلیارد دالر که خود و خانواده و اطرافیان نزدیکش از دارایی عامه دزدیده و دربانک های داخلی و خارجی اندوخته بودند - نتوانست او را از سقوط حتمی نجات دهد.

سر انجام، پس از ۱۸ روز قیام ظرفرآفرین، به تاریخ ۱۱ فبروری حسنی مبارک از تخت فرعونیش اش پایین آورده شد و مردم مصر به نخستین یروزی تاریخی خود نایل آمدند. پیروزی مردم ۸۰ ملیونی کشور باستانی مصر تمام جهان را تکان داد و جهان عرب را، که مصر قلب آن را تشکیل میدهد، به لرزه درآورد.

بلافاصله پس از مصر، امواج خروشان اعتراضات و قیامهای مردمی به سرعت به دیگر کشورهای شرقمیانه و شمال افریقا، از جمله یمن، اردن، الجزایر، ایران، عراق، لیبیا، مراکش، بحرین، عمان، سودان و عربستان سعودی نیز گسترش یافت.

من از تفصیل آنچه که در تونس و مصر گذشت و آنچه که هم اکنون در دیگر کشورهای منطقه جریان دارد صرفنظر مینمایم و نخست پس منظر تاریخی و عوامل اقتصادی و سپس پی آمدها و درسهای این قیامها را مورد بررسی قرار میدهم.

پس منظر تاریخی

دیکتاتورها و حُکام خود کامه و رژیمهای استبدادی آنان در تمام کشورهای جهان، از جمله در شرقمیانه و شمال افریقا، که اکنون با توفان خشم مردم مواجه اند، میراث شوم دوران جنگ سرد اند.

جنگ سرد به صورت ابتدایی در دومین دهه قرن بیستم آغاز گردید و بعد از جنگ جهانی دوم شکل و محتوی یک جنگ سرد تمام عیار را به خود گرفت. امریکا و شوروی به حیث فاتحین عمده جنگ جهانی دوم، که به ابرقدرتهای آندوران مبدل گشته بودند، در رأس دو قطب جنگ سرد قرار گرفتند. کشورهای پیشرفته صنعتی غرب، که به نام کشورهای گروپ ۷ یاد میشدند، به دور امریکا متحد شدند. درحالیکه اتحادشوروی و اقمار ارو پای شرقی آن صف مقابل را تشکیل دادند. این قطبهای متخاصم در تاریخ به نام اردوگاه های شرق و غرب نیز یاد شده اند. چین، بنابر اختلافهای ایدئولوژیکی و مرزی با شوروی، به طور ماهرانه گاهی مستقل و زمانی هم، بنابر اقتضای منافع اش، یا به نفع غرب یا درجهت شرق موضع میگرفت.

و اما عده یی از کشورهای جهان، عمدتاً کشورهای درحال رشد، که از قید ده ها و صدها سال سیطره استعماری رهایی یافته بودند و تازه به حیث کشورهای مستقل پا به عرصه وجود گذاشته بودند (و تعداد آنها به ۷۰ کشور بزرگ و کوچک میرسید)، نهضتی را به نام جنبش عدم انسلاک یا کشورهای غیرمنسلک در سال ۱۹۵۵ تشکیل دادند که به نام کشورهای جهان سوم نیز

حتی تهاجم مسلحانه و اشغال نظامی کامل کشورهای مستقل. در تاریخ جنگ سرد، دهها کودتا و تهاجم نظامی سازمانده شده توسط ابر قدرتهای جنگ سرد در کشورهای آسیا، افریقا و امریکای لاتین ثبت گردیده است. در این رابطه میتوان از اشغال نظامی پانامه توسط امریکا در سال ۱۹۸۹ و اشغال نظامی افغانستان توسط شوروی در ۱۹۷۹ یادآوری نمود. شوروی، با اشغال نظامی افغانستان، از یکسو، بزرگترین خیانت را به مردمان شوروی و افغانستان مرتکب گردید و از سوی دیگر، بزرگترین خدمت را برای غرب انجام داد، زیرا پس از آن بود که امریکا و متحدین غربی آن تقریباً تمام جهان (به استثنای اقمار شوروی) به شمول چین، و گروههای هفتگانه و هشتمگانه مجاهدین افغانی را بر ضد شوروی در افغانستان بسیج نمودند و با خرج دهها بلیون دالر، خونین ترین و ویرانگرترین جنگ را، با استفاده از قلمروهای پاکستان و ایران، در سرزمین افغانها به راه انداختند که بیش از ده سال طول کشید. انکشاف حوادث طوری بود که افغانستان به آخرین نبردگاه مرگ و زندگی بین ابر قدرتهای جنگ سرد مبدل گشت که سر انجام به شکست شوروی و سقوط کامل امپراتوری آنکشور انجامید.

در سلسله زور آزماییهای دو طرف جنگ سرد، امریکا و شوروی وارد پیمانهای نظامی با متحدین خود گردیدند و برخی کشورهای جهان سوم را به عضویت در آنها نیز کشانیدند و با اینطریق آنها را از لحاظ سیاسی - نظامی وابسته به خود ساختند. پیمانهای نظامی ناتو، سیٹو، سنتو و وارسا از عمده ترین آنها به شمار میروند. همچنان آنها مؤسسات بین المللی بزرگ، مانند بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، از ژانس کمکهای بین المللی (وابسته به غرب) و شورای تعاون اقتصادی متقابل، کومیکان، (وابسته به شرق) را ظاهراً به عنوان نهادهای کمکهای بین المللی ولی در واقع به مثابه ابزارهای اثرگذاری مالی - اقتصادی بر کشورهای جهان سوم و غارت منابع طبیعی آنها به وجود آوردند.

ابرقدرتهای جنگ سرد، به منظور اغفال افکار عامه، پرو پاگندهای وسیع به راه می انداختند: یکی تحت شعار آزادی و دمو راسی و دیگری زیر عنوان...

باقیمانده در صفحه ۳

یاد میشدند. دولتها و رهبران این دسته از کشورها، بنابر عوامل متعددی که توضیح آنها در اینجا نمیکند، نتوانستند راه رشد اقتصادی - اجتماعی مستقل یا جهان واقعاً سومی را ایجاد نمایند. بنابر مداخلات گوناگون سیاسی، اقتصادی و نظامی توسط ابرقدرتهای امریکا و شوروی در این کشورها، عده از آنها، به طورعلنی یا مخفی، یا به کمپ شرق یا به اردوگاه غرب پیوستند. بنا برآن، جنبش عدم انسلاک در اواخر قرن بیستم با شکست کامل مواجه گشت.

هدف استراتژیکی امریکا و شوروی، بمثابه رهبران دو قطب متخاصم و آشتی ناپذیر جنگ سرد، گسترش سیطره سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی و ایدئولوژیکی بر سرتاسر جهان و در نهایت نابود ساختن جانب مقابل از صحنه جهانی بود. آنها نمیتوانستند یا بهتر است گفت نمیخواستند، به این هدف خود از طریق جنگ مستقیم یا جنگ گرم نایل آیند، زیرا به علتیکه هر دو جانب با سلاحهای اتومی مجهز و دارای بزرگترین زراد خانه های سلاحهای امحای دستجمعی بودند، نابودی حتمی هر دو جانب متصور بود. چنانکه میدانیم امریکا و شوروی، علیرغم آنکه سلاحهای ذروی خود را مستقیماً بر قلمروهای یکدیگر نشانه گرفته بودند، در درازنای رویارویی بیش از ۵۰ ساله خود هرگز - حتی در بُحرانی ترین حالات - وارد جنگ مستقیم یا جنگ گرم برضد یکدیگر نشدند. بنابر آن، آنها هدف نزدیک خود را تحت تسلط در آوردن کشورهای جهان سوم تعیین نمودند تا بدینطریق به هدف نهایی خود برسند. به بیان دیگر، به جای اینکه مستقیماً با یکدیگر بجنگند و در نتیجه هر دو نابود شوند، آنها جنگ های معطوف به فتح یکدیگر را به دیگر سرزمینها، به خصوص کشورهای جهان سوم انتقال میدادند و سعی می کردند عمدتاً دیگران را به جنگ با یکدیگر، عده در حمایت از غرب و شماری در دفاع از شرق، وادار نمایند. (مفهوم جنگ سرد در همین حقیقت تلخ نهفته است.)

امریکا و شوروی، درتلاش برای نفوذ کردن در کشورهای جهان سوم و به منظور به دست آوردن منابع مادی و بازارهای فروش این کشورها، راه ها و وسایل متعدد برای گسترش سیطره خویش به کار می بردند: از نفوذ استخباراتی و اثرگذاری سیاسی، اقتصادی و فرهنگی گرفته تا براه انداختن کودتاهای نظامی و

قیامها و توفانهای...

سوسیالیسم و دیکتاتوری پرولتاریا. علاوه برین طی بیش از ۵۰ سال جنگ سرد، امریکا به بهانه خطر کمونیسم و شوروی به بهانه خطر امپریالیسم، از یکسو، مسابقه تسلیحاتی و مخارج نظامی عظیم خود را توجیه مینمودند و از سوی دیگر، دولتهای کشورهای جهان سوم را به خریداری سلاحهای خود تشویق و وادار مینمودند.

نوعی از تعادل، که در مناسبات بین المللی وجود داشت، بیشتر به نفع امریکا و شوروی و متحدین هم پیمان آنها بود تا به نفع کشورهای جهان سوم. کشورهای اخیرالذکر جز بی ثباتی، جنگهای داخلی، منازعات منطقه‌یی، فقر و تداوم عقبمانی چیزی دیگری نصیب شان نمی شد.

سر انجام جنگ سرد، بنا بر عواملی که حتی توضیح مختصر آن در محدوده این نوشته نمی گنجد، در اوایل دهه نود قرن بیستم با سقوط امپراتوری شوروی به پایان رسید. با فرو ریختن اتحاد شوروی، اعمار آن کشور در ارو پای شرقی و دیگر مناطق جهان نیز از هم پاشیدند و یکی از قطبهای جنگ سرد برای همیشه از صحنه جهان نابود گردید.

ولی قطب دیگر، یعنی امریکا و متحدین غربی آن و نیز رژیمهای دست رورده آنها همراه با حکمرانهای مستبد و دکتاتورهای خود کامه، در مناطق مختلف جهان باقی ماندند. بقایای امپراتوری از هم پاشیده شده شوروی در وجود سیستم جهانی سرمایه داری مدغم گردیدند و چین نیز راه سرمایه داری را در پیش گرفت. بدین ترتیب جهان به جهان یک قطبی تحت رهبری امریکا مبدل گردید. برخی دانشمندان و تیوریسینهای امریکایی، که از پی آمدهای قیامها و آشوبهای جاری در شرق میانه و شمال افریقا سخت نگران اند، این سوال را مطرح میسازند که آیا این دکتاتورها و حکام خود کامه، که ده ها سال است کشورهای خود را به زندانهای بزرگ برای مردم خود مبدل نموده اند، ارزش آنها داشتند که امریکا از آنها حمایت نماید؟ اگر حمایت از این استبدادگران دمو کراسی ستیز در دوران جنگ سرد لازم بود، آیا ادامه پشتیبانی از آنها پس از سقوط امپراتوری شوروی و پایان جنگ سرد توجیهی دارد؟

اما تاریخ جنگ سرد و قیامهای انقلابی جاری در شرق میانه و شمال افریقا بیانگر این حقیقت است که ابرقدرتهای جنگ سرد تا زمانی که منافع شان ایجاب می کند از دکتاتورهای دست پرورده خود حمایت می کنند و آنها را در قدرت نگه میدارند، ولی در دو حالت آنها را قربانی مینمایند و از صحنه بیرون شان می نند: یا هنگامیکه تاریخ مصرف آنها به پایان برسد، یا زمانیکه در برابر توفانهای خشم مردم قرار بگیرند و دیگر قابلیت حمایت را نداشته باشند.

عوامل اقتصادی

اوضاع اقتصادی ناهنجار کنونی در کشورهای رشد نیافته و کم رشد آسیا، افریقا و امریکای لاتین به قرون متامدی در گذشته بر می گردد. این کشورها (که در ادوار مختلف به نامهای گوناگون، یعنی کشورهای رو به انکشاف، کشورهای جهان سوم، کشورهای پیرامونی، کشورهای جنوب نامیده شده اند) نخست برای دهها سال و برخی از آنها حتی صدها سال در زیر تسلط و استثمار قدرتهای استعماری قرار داشتند؛ سپس برای نزدیک به صد سال معروض به مداخلات، تهاجمات و بهره کشی ابر قدرتهای دوران جنگ سرد بودند؛ و بعد از پایان جنگ سرد و آغاز جهان یک قطبی تا کنون به صورت در بست در چنگال نظام جهانی سرمایه داری امپریالیستی قرار دارند.

هدف نهایی امریکا، چنانکه قبلاً گفته شد، حکمرانی بلا منازع بر سر تا سر جهان و برقراری مناسبات مبتنی بر تسلط امریکا و تابعیت بقیه جهان است. به همین جهت است که آنکشور، پس از پایان جنگ سرد، نهادهای سرکوبگر مانند سی - آی - ای و ناتو و مؤسسات مالی بین المللی مانند بانک جهانی و صندوق بین المللی پول را نی تنها حفظ نمود بلکه آنها را بیش از پیش توسعه و تقویت بخشید.

در طی بیش از ۶۰ سال گذشته سیاستهای بانک جهانی و صندوق بین المللی پول، برخلاف ادعای غرب، هیچگونه اثری مثبت بر رشد اقتصادی کشورهای پیرامونی نداشته است. بلیونها دلار قرضه این نهادها با شرایط تطبیق طرحهای تجدید ساختاری، یعنی خصوصی سازی اقتصاد، ترویج بازار آزاد و حذف سوبسایدیها، همراه بوده است. تجربه ناشی از به کار بردن این طرحها در کشورهای یاد شده نشان میدهد که طرحهای تجدید ساختاری نتایجی جز تمرکز ثروت در دست نخبگان حاکم، فرار سرمایه به خارج و افزایش فقر در میان زحمتکشان نداشته است.

به طور نمونه، حکومت تحت تسلط جنگسالاران مجاهدین در افغانستان، از یکسو، امتیازات گوناگون برای کارمندان دولتی، که به طور عموم فقیر و بی بضاعت اند، را از بین برد و از سوی دیگر، سکوت مخابرات و دیگر رشته های کلیدی صنایع را، که به طور عنعنوی در انحصار دولت بودند، در اختیار سرمایه داران دلال و برخی رهبران دولت که اکثرشان از کشورهای غربی وارد افغانستان شده اند قرار داده است. هیچگونه قید و شرطی بر این سرمایه داران وابسته به کور پوراسیونهای فراملی غربی در مورد سرمایه گذاری داخلی - که بتواند هم صنایع زیر بنایی را رشد دهد و هم برای میلیونها مردم بیکار زمینه اشتغال فراهم نماید - وجود ندارد. در

نتیجه، به جای صدور کالا، سالانه صدها میلیون دلار به خارج انتقال داده میشود و میلیونها افغان به ایران، پاکستان و دیگر کشورهای خارجی به منظور کاریابی مهاجرت می نمایند. بررسی ارقامی که توسط حکومت انتشار یافته است نشان میدهد که ما در افغانستان اقتصاد مبتنی بر تولیدات ملی و عاید ناخالص داخلی نداریم. آنچه که نامش را اقتصاد گذاشته اند، از یکسو، اقتصاد جنگ و اقتصاد مافیایی مواد مخدر است و از سوی دیگر، اقتصاد بیست مبتنی بر معاملات اجاره داری و قراردادی، و سرمایه تجاری دلالی داخلی و خارجی، که ستون فقرات آنرا موجودیت نظامی بیش از ۴۰ کشور عضو ناتو و بیش از ۳۰۰ سازمان - جی - او تشکیل میدهد.

همچنان موج عظیم جهانی شدن، که در نیمه دوم قرن بیستم آغاز گردید و تا کنون ادامه دارد، موجب توسعه بیشتر شگاف بین فقر و ثروت، هم در کشورهای پیرامونی یا کشورهای جنوب و هم در خود کشورهای پیشرفته صنعتی یا کشورهای شمال، گردیده است.

علاوه بر آن، کور پوراسیونهای فراملی، که حرص و آزشان سرحدی نمیشناسد، با آلوده گی محیط زیست، جهان را به نا بودی میکشا نند.

گفته میشود که جهانی شدن (گلوبلیزاسیون) کره زمین را به یک قریه جهانی مبدل نموده است. این ادعا، به خصوص با در نظر داشت این که نه تنها اقتصاد بلکه تکنالوژی اطلاعاتی نیز جهانی شده است، کاملاً درست است. اما جهانی شدن سرمایه، جهانی شدن

فقر و جهانی شدن الوده گی محیط زیست و جهانی شدن تسلط نظام سرمایه داری را به همراه دارد. چنین جهانی شدنها به طور طبیعی موجب جهانی شدن نارضایتی عمومی و قیامهای انقلابی توده های مردم نیز میگردد. بنا بر آن، قریه جهانی ما قریه ایست که در یک طرف آن اقلیتی محدود اربابان زر و زور زندگی افسانه یی را، به قیمت کار دیگران و غصب منابع طبیعی (ثروت عامه)، برای خود فراهم نموده است، در حالیکه در طرف دیگر اکثریت قاطع مردم در شرایط طاقت فرسای ناشی از استبداد، فقر و بیعدالتی دست و پا میزنند و محروم از هرگونه حقوق و آزادیهای بشری در آلوده ترین محیط زیست «زندگی» می کنند. آیا این قریه شدیداً بی تعادل می تواند در دراز مدت به موجودیت خود ادامه دهد؟ به هیچوجه نی. چنین قریه یا ویران میشود، یا باید خود را با طبیعت دادخواهانه بشریت سازگار نماید.

بحران ساختاری

بحران کنونی سیستم سرمایه داری، که با بحران مالی ۲۰۰۸ در امریکا آغاز گردید، از نوع بحرانهای دورانی قرن بیستم نیست. این بحران، بحران ساختاریست که کلیه سیستم سرمایه داری جهانی را فرا گرفته است.

در اثر این بحران، صدها بانک بزرگ و کوچک و همراه با آنها هزاران مؤسسه مالی، تولیدی و خدماتی بکلی ورشکست شدند. میلیونها کارگر شاغل بیکار شدند و به اردوی بیکاران پیوستند. در حال حاضر، در امریکا تعداد بیکاران راجستر شده در بخش خصوصی و عامه به بیش از ۱۲ میلیون میرسد. دو ملیون و پنجصد هزار خانواده، که توان پرداخت اقساط ماهانه را نداشتند، از خانه های شان توسط بانکها و مؤسسات مالی بیرون انداخته شدند و بیخانمان گردیدند.

به منظور جلوگیری از سقوط فوری کلیه سیستم اجتماعی - اقتصادی، دولت امریکا با شتاب به عملیات نجات، یعنی اقدامات ضمانتی نقدی متوسل گردید. صدها بلیون دلار از پول دولت، که دارایی عامه شمرده میشود و اصولاً می بایستی در عرصه خدمات عامه و پروژ ژه های عام المنفعه به مصرف برسد، به مؤسسات مالی والستریت سرازیر گردید. دولت امریکا در طی سالهای ۲۰۰۸ - ۲۰۰۹، بیش از ۴٫۱ تریلیون دلار پول نقد را در شرایانهای بانکها و مؤسسات مالی بزرگ پمپ نمود.

این بحران بسرعت به دیگر کشورهای صنعتی شمال، به شمول روسیه و چین، نیز سرایت نمود. در نتیجه، کشورهای نسبتاً فقیر ارو پای مانند ایسلند، یونان، ایرلند، ایتالیا و اسپانیه به افلاس مالی دچار گشتند. دولتهای کشورهای غنی جامعه اروپایی، آلمان، انگلیس و فرانسه به کمک آنها شتافتند و آنها را با تادیه ضمانتهای مالی مشابه به آنچه که در مورد امریکا توضیح گردید، نجات دادند.

باید متوجه بود که عملیات نجات دهی صرفاً به نفع بزرگترین کور پوراسیونهای فراملی و بالاترین لایه های اجتماعی بوده است، در حالیکه بر شرایط زندگی لایه های متوسط و پایین جامعه اثرات منفی داشته است.

بحران مالی - اقتصادی به بحران دیگری انجامید: بحران کسر بودجه دولتی، که نه تنها دولتهای کشورهای صنعتی غرب بلکه دولتهای کشورهای تمام جهان را فرا گرفت و بناءً بر قاعده گلوبلیزاسیون، جهانشمول گردید. در امریکا، علاوه بر کسر بودجه دولت فدرال که اکنون به بیش از ۱٫۳ تریلیون دلار میرسد، حکومتهای ایالتی نیز با کسر بودجه مواجه اند. در حال حاضر، از جمله ۵۰ ایالت امریکا ۴۵ ایالت با کسر بودجه به مقیاسهای متفاوت روبرو اند. به طور نمونه، کسر بودجه صرفاً ایالت کالیفرنیا به بیش از ۲۶ بلیون دلار میرسد. مجموع کسر بودجه ایالتهای امریکا به ۱۵۰ بلیون دلار بالغ می گردد.

اثرات ناشی از بحران ساختاری سرمایه داری جهانی به همینجا خاتمه نمی یابد. اکنون باید کسر بودجه های دولتی، هم در کشورهای بزرگ و کوچک و هم در کشورهای غنی و فقیر، به قیمت ویرانی بیشتر زندگی مردم، به خصوص طبقات متوسط و فقیر جامعه، در طی مدت ۱۰ - ۱۵ سال آینده مرفوع گردد. بنا بر آن، مخارج خدمات عامه، مانند سوبسایدیهای مواد اساسی مورد ضرورت روزمره مردم، خدمات صحی، آموزش و پرورش، ترانسپورت و غیره، یا کاملاً قطع می گردد یا به طور قابل ملاحظه کاهش مییابد، قیمت مواد خوراکی، مواد سوخت و غیره به طور سرسام آور بلند میروند. این همه کسرات و گرانیها، مردم را به فقر و خانه خرابی بیشتر سوق میدهد. به بیان دیگر، کفاره بحران مالی - اقتصادی کنونی جهان را، که محصول فساد مالی ناشی از بحران ساختاری کنونی سیستم جهانی سرمایه داریست، باید مردم طبقات متوسط و پایین جوامع کشورهای جهان، که هیچ نقشی در به وجود آوردن بحران نداشته اند، بپردازند.

در نتیجه، شگافی هم اکنون بزرگ بین فقر و ثروت بیش از پیش بزرگتر و وسیعتر میشود، و این امر، چنانکه می بینیم، جهان را آبدستن رویدادهای انقلابی نموده است.

پیا مدها

در طی دهها سال گذشته، عملکرد حکام مستبد و رژیمهای آزادی کش و دمو کراسی ستیز در کشورهای پیرامون، از یکسو و سیاستهای نو استعماری غرب، از سوی دیگر، موجب نارضایتی عمومی مردم و ایجاد جنبشهای انقلابی بر ضد رژیمهای استبدادی و نظام سرمایه داری جهانی گردیده است.

نخستین موج این نارضایتی عمومی در وجود جنبشهای دمو کراتی در برخی کشورهای امریکای لاتین، سالها قبل از بحران ساختاری کنونی سیستم جهانی سرمایه داری، تبلور یافت و به طور آرام و صلح آمیز رشد نمود. احزاب، سازمانها و نیروهای ملی - دمو کراتیک و ترقیخواه، که در دوران جنگ سرد مشغول جنگهای گوریلابی و کودتاهای نظامی بودند، شیوه کاری سیاسی و تاکتیک های خود را عمیقاً مورد تجدید نظر قرار دادند. آنها از دیپوهای اسلحه و صندوقهای مرمی به سوی تالارهای پارلمان و صندوقهای آرای عامه روی آوردند.

در طی ۲۰ سال اخیر، این نیروها در کشورهای ونزوئلا، اکوادور، چیلی، آرژانتین، بولیوی، نیکاراگوا و برازیل از طریق انتخابات عمومی به پیروزی رسیدند و حکومتهای ائتلافی متشکل از شخصیتها، احزاب و نیروهای ملی گرا و چپ، روشنفکران شهری، خورده بور ژوازی، متشبهین خصوصی و گروههای بومی و مذهبی تشکیل دادند و به سوی اعمار یک نظام عادلانه در حرکت اند. دلیل این که چرا نیروهای ضد آزادی و عقبگرای داخلی و حامیان خارجی آنها در منحرف ساختن یا سرکوب این جنبشها با موانع و مشکلات جدی روبرو اند همانا خصلت دمو کراتیک و وسیع البنیاد بودن آنهاست.

چنین جنبشهای مردمی در دیگر مناطق جهان نیز در حال تکوین است.

اما اوضاع در کشورهای نفت خیز شرق میانه و شمال افریقا، تا همین دو سه ماه گذشته، ظاهراً آرام به نظر میرسد و چنان مینمود که همه چیز بر وفق مراد حکام مستبد و حامیان غربی آنها است. از آنجاییکه برای اقتصاد کشورهای پیشرفته صنعتی غرب نفت حیثیت آب حیات را دارد، هر دو جانب معامله، هم امریکا و متحدین غربی آن - که معتاد به نفت اند - و هم حاکمان مستبد کشورهای شرق میانه - که معتاد به پترودلار اند - تمام توجه خود را به این امر متمرکز نموده بودند که پایپ لاینهای نفت به طور مصوون و بدون وقفه جریان داشته باشد.

گریزه ارضی اعتیاد به نفت، سکانداران کشورهای غربی را واداشته بود که به سرزمینهای نفت خیز به حیث کشورهای مستقل نی بلکه به مثابه ستیسنهای نفتی بنگرند: ستیسن عربستان سعودی، ستیسن کویت، ستیسن ایران، ستیسن عراق و غیره. دکتاتورهای منطقه، که در نقش پاسداران ستیسنهای نفتی اجرای وظیفه مینمودند، کشورهای خود را به مثابه املاک شخصی خویش و مردم خود را به حیث رعایای مطیع و بی اراده تلقی میکردند. این حالت را هر دو جانب ابدی تصور میکردند. پیام امریکا و متحدین غربی آن به پاسداران ستیسنهای نفتی...

قایمانده صفحه ۴

قیامها و توفانهای...

صریح و بی پرده بوده است: «بچه‌ها! شریانهای نفت را جاری نگهدارید. از شما نفت، از ما دالر. این که شما با بیونها پترو دالر چه میکنید کار خود شماست. ما کلیتو کراسی (دزد سالاری) شما را درک می کنیم و در آن غرض و مرضی نداریم. با اسرائیل، این فرزند یکدانه و نازدانه ما، کاری نداشته باشید و بگذارید بی درد سر مشغول بازیهای خود باشد. در فکر مردم خود نباشید. تجربه صدها سال تسلط استعماری ما نشان میدهد که آنها مردمی شریف و صبور هستند. مردان را در تابعیت و محرومیت و زنان را تحت ستم دوگانه نگهدارید. شما در فساد و سؤ اداره ید طولای دارید و ما در اینمورد گفتنی بی نداریم. در مورد اینکه با مخالفین سیاسی خود چگونه رفتار نمائید، شما تجربه دراز و دست باز دارید: کسانی را به نام کافر و ملحد و کمونیست وعده را به عنوان مسلمان تروریست بکشید و ببنیدید. هر کسی که سر مخالفت بلند می کند با همان سلاحهای که ما در اختیارتان قرار داده ایم آنرا سر کوب کنید. خلاصه، هر چه که دل تان می خواهد بکنید. ما که اشخاصی متمدن هستیم، در امور داخلی شما مداخله نمی کنیم (!) و کاری به کارتان نداریم. راستی، یک تفاهم کوچک ولی خیلی با اهمیت را نباید فراموش کرد و آن این که، بنابر مجبوریتهایی که ما داریم، اگر گاه و بیگاه در مورد نقض حقوق بشر و فقدان دمو کراسی از شما انتقادهای نرم و دوستانه می کنیم آنرا نادیده و ناشنیده بگیرید. شما هم متقابلاً اگر سیاست تان ایجاب می کند میتوانید هرگونه حرفهای رکیک و دشنامهای هستریک نثار ما کنید و هرگونه «جن زرگری» علیه ما به راه بیاندازید. توجه کنید، بچه‌ها! چه معامله بی بهتر از این میتوان یافت؟ به قول معروف، «هم لعل بدست آید و هم دل یار نرنجد!»

اولیای امور کشورهای صنعتی غرب در طی دهها سال پیامهایی با چنین محتوی را به طوری پیگیر و سیستماتیک در گوشها و مغزهای نه تنها پاسداران استیسنهای نفتی بلکه حاکمان مستبد و دکتاتورهای خود کامه در سرتا سرجهان نیز تزریق مینمودند. باین ترتیب، خاطر هر دو جانب معامله راحت بود. آنها در جلسه ناشی از ارضای اعتیادهای خود غرق بودند و به قول معروف در خواب خرگوش فرو رفته بودند و تصور آنرا نمی کردند که روزی، در گوشه یی از جهان، جوان تعلیم یافته (محمد بو عزیز تونسی) از فرط ناامیدی ناشی از بی کاری و تحقیر خود را آتش میزند و آتش او جرقه یی میشود برای مشتعل ساختن کوه های آتشفشانی خشم توده های ملیونی مردم در سرتاسر شرق میانه و شمال آفریقا، که میتوان آنرا دومین موج جنبشهای مردمی علیه حکام خود کامه و رژیمهای استبدادی آنها در آسیا، آفریقا و امریکای لاتین به حساب آورد.

در ایران، یکی از مهمترین کشورهای شرقمیانه، نیز اعتراضات مردم برضد رژیم آخوندیهای آن کشور، که سالها قبل از رویدادهای انقلابی اخیر در منطقه عربی شرقمیانه آغاز گردیده بود، به طور پیگیر ادامه دارد. جنبش سبز ایران، علیرغم اقدامات سر کوبگرانه رژیم دکتاتوری احمدی نژاد و زندانی ساختن رهبران جنبش، به مبارزات و قیامهای خود به اشکال و در ابعاد مختلف ادامه میدهد. چنگ ونگی انکشاف اوضاع در ایران برای افغانستان اهمیت به سزایی دارد. افغانها باید از جنبش آزادیخواهی برادران و خواهران ایرانی خود حمایت و پشتیبانی نمایند و از تجارب گرانهای آن بیاموزند.

بدون تردید انفجارهای انقلابی در شرقمیانه فراعنه افغانی و جنگ سالاران جنایتکار حاکم بر سرنوشت مردم افغانستان را نیز سخت نگران ساخته است، زیرا آنها به خوبی میدانند که مردم رنجدیده و جنگ زده افغانستان هم از اعمال ضد ملی آنها و حامیان خارجی شان و هم از مصایب بیشمار جنگ به ستوه آمده اند. حکمرانان فاسد و مستبد افغانستان و اشغالگران خارجی باید بدانند که مردم افغانستان بیش از هر کشور دیگر در جهان برای تحولات اساسی در جهت استقلال، آزادی و عدالت اجتماعی ضرورت دارند و به خاطر آن میزنند. آگاهی مردم، به خصوص نسل جوان، روز به روز به سطوح بالاتر ارتقا مینماید. تصادفی نیست که اخیراً برهان الدین ربانی، طی بیانیه یی، هم ر کابان جهادی محافظه کار خود را از «جوانان فیس بوکی» بر حذر نموده است.

جنبشهای اعتراضی به کشورهای پیرامونی محدود نمانده است. همزمان با قیامهای شرقمیانه، کارگران و کارمندان بخش سکتور عامه در ایالت وسکانسن امریکا، در فیروزی سالجاری (۲۰۱۱)، مقر قانون گذاری ایالتی را اشغال نمودند و در آنجا، مانند میدان التحریر قاهره، شب و روز تحصن نمودند و به تظاهرات اعتراض آمیز در داخل و خارج تعمیر دست زدند. اعتراض کننده ان به اقدام ضد کارگری گورنر (جمهوریخواه) ایالت وسکانسن مبنی بر محدود ساختن حقوق دفاع دستجمعی کارمندان عضو اتحادیه کارگری که قرار بود توسط مجمع قانون گذاری ایالتی تصویب گردد، مخالفت مینمایند. برخی از اعضای مجمع قانون گذاری (مربوط حزب دمو کرات) به منظور دفاع از خواست کارران و جلوگیری از تصویب قانون یشنهادی، تالار مجلس نمایندگان ایالتی را ترک گفتند و به ایالت همجوار فرار نمودند. کارمندان عضو اتحادیه های

مشابه در ایالتهای همجوار به خاطر ابراز همبسته گی با کارمندان وسکانسن به تظاهرات آنها پیوستند. به تعقیب آن، کارگران و کارمندان سکتورهای عامه و خصوصی در تمام ایالتهای پنجاه گانه امریکا به منظور اظهار همبسته گی با کارمندان وسکانسن دست به تظاهرات و اعتصابات زدند. در حقیقت امر، تضاد بین کار و سرمایه در امریکا، که مرکز بحران ساختاری سرمایه داری جهانیست، روز به روز عمیق تر میشود.

با در نظر داشت اینکه قیامها و توفانهای انقلابی در شرقمیانه و شمال آفریقا یک امر تصادفی، موضعی و منطقه یی نیست و محصول بحران ساختاری نظام سرمایه داری جهانی است، به یقین میتوان گفت: چنین اوضاع انفجاری در دیگر مناطق و کشورهای جهان نیز، دیر یا زود، فوران خواهد نمود.

در سهدارسهایی را که میتوان و باید از قیامها و توفانهای انقلابی در شرقمیانه و شمال آفریقا آموخت به طور آتی جمع بندی می گردد: - دمو کراتیک بودن و وسیع بودن پایه اجتماعی قیامها: به این معنی که تمام طبقات و اقشار اجتماعی، اعم از کارگران، دهقانان، روشنفکران شهری، مردان، زنان و نوجوانان، نیروها، احزاب وروههای ملی گرا، ناصریستها، چپ و ترقیخواه، خورده بور ژوازی و بور ژوازی ملی، کسبه کاران، اسلام گرایان و مسیحیان و دیگر گروههای مذهبی و سیکولر در آن اشتراک دارند.

جوانان ستون فقرات و نیروی محرکه جنبش را تشکیل میدهند. بی جهت نیست که برخی ژ ژورنالیستان امریکایی جنبشهای انقلابی شرقمیانه و شمال آفریقا را «زلزله جوانان» نام گذاشته اند. جنبشهای انقلابی به طور عموم صلح آمیز بوده اند. انقلابیون صرفاً زمانی به و وسایل قهر آمیز متوسل گردیده اند که مورد تهاجم قوای مسلح رژیمهای حاکم یا نیروهای ضد انقلابی قرار گرفته اند.

اعتصابهای عمومی اصناف مختلف مردم از اهمیت بسزایی برخوردار است. نمونه کشور مصر نشان داد که این اعتصابات همراه با تظاهرات پیگیر قیام کننده گان، جریان امور روزمره را فلج ساخت و رژیم را که در ابتدا از خود مقاومت نشان میداد، به وحشت انداخت و آنرا به عقب نشینی وادار ساخت.

- غلبه بر فرهنگ ترس: به این معنی که قیام کننده گان قبل از آنکه بر دکتاتورهای حاکم یا رژیمهای استبدادی پیروز گردند، بر ترس خود غلبه نمودند. به بیان دیگر، انقلابیون در قدم نخست در وجود خود، در ذهن و روان خود، انقلاب نمودند و این امر آگاهی سیاسی آنها را به طور قابل ملاحظه افزایش بخشید.

نقش قوای مسلح به خصوص اردو، دارای اهمیت فراوان است. قیامهای تونس، مصر، بحرین و لیبیا نشان داد که در آنده از کشورهای که در آنها صفوف اردو در اثر جلب و احضار عمومی (سربازگیری اجباری) تشکیل گردیده اند، اردو یا موقف حمایت از قیام را اتخاذ نموده (مانند تونس) یا موضع بیطرفانه گرفته است (مانند مصر). در حالیکه در کشورهای مانند بحرین، لیبیا و دیگران، که در آنها اردو یا قوای مسلح از استخدام شونده گان اجیر تشکیل یافته است، قیام کننده گان با دشواریها مواجه بوده اند. در افغانستان پس از آن که اردوی مبتنی بر جلب و احضار عمومی در اثر جنگهای داخلی بین تنظیمهای مجاهدین در سالهای ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۱ از هم پاشیده شد، بعد از تهاجم امریکا در سال ۲۰۰۱ قوای مسلح جدید (پولیس و اردو) از افراد اجیر تشکیل گردید. اما باید متوجه بود که در این رابطه نمیتوان یک الگوی مشخص برای همیشه تعیین نمود. حتی در کشورهایی که قوای مسلح آنها از اجیران استخدام شده تر یب یافته است، به خصوص در کشورهای که در آنها قوای مسلح عمدتاً از میان طبقات و گروههای اجتماعی متوسط و پایین استخدام گردیده است، امکان زیاد وجود دارد که در طول زمان، به خصوص در حالاتی که رژیم به اعمال وحشیانه و سر کوب همه گانی متوسل می گردد، قوای مسلح یا حداقل بخشی از آن در دفاع از مردم موضعگیری نماید.

- نقش رسانه های جمعی، به خصوص رسانه های جمعی خصوصی (راديو، تلویزیون، روزنامه ها و دیگر نشریات مطبوع)، به مثابه وسایل خبری عمومی ملی و بین المللی، و رسانه های اجتماعی (شبکه های انترنیتی - فیس بوک، تویتور و غیره) به شمول تلفونهای دستی و همراه، به حیث وسایل ارتباط دهنده و سازمان دهنده، دارای اهمیت عظیم و بی سابقه اند. امریکا و متحدین غربی آن سیاست دو پهلو و موقف ریا کارانه اتخاذ نموده اند. آنها از یکسو از مردم و اعتراض کننده گان اظهار پشتیبانی مینمایند و از سوی دیگر، از انتقال منظم به دمو کراسی حرف میزنند و جانبین را به خود داری و عدم خشونت فرا میخوانند، که تلویحا به معنی دفاع از دکتاتورها و رژیمهای منفور آنهاست. آنها با حرکات و ژ ژستهای گوناگون به دکتاتورهایی مانند معمر القذافی در لیبیا، عبدالله صالح در یمن، آل خلیفه در بحرین، آخندهای بیت ولایت در ایران و آل سعود در عربستان سعودی چراغ سبز میدهند که مردم خود را وحشیانه سر کوب نمایند. به نظر میرسد که پاشنه آشیل یا نقطه ضعف قیامهای جاری در شرق میانه فقدان احزاب و سازمانهای متشکل ملی - دمو کراتیک در این کشورهاست. برخی تحلیل گران معتقد اند که چنین احزاب میتوانستند نه تنها قیامها را منسجم و سمتدهی نمایند، بلکه گذار از قیام به انقلاب را نیز رهبری و تسهیل نمایند. اما شاید این شگرد تاریخ است که مستقل از ذهن انسانها جریان

دارد. اگر در گذشته سازمانها و رهبران سیاسی قیامها و انقلابها را به راه می انداختند و آنها را رهبری می کردند، در دوران کنونی این قیامها و انقلابهای خود جوش مردم اند که رهبری خود را از بطن خود به وجود می آورند.

حرف آخر آنچه که در شرقمیانه و شمال آفریقا می گذرد، در مرحله قیامها و توفانهای انقلابی قرار دارد و تا کنون به انقلابهای واقعی، یعنی تحولات بنیادی در سیستمهای اجتماعی - اقتصادی در این کشورها، مبدل نگشته است.

با در نظر داشت این که بعد از تونس و مصر، دکتاتورها و حکام خود کامه در دیگر نقاط داغ مقاومت مینمایند، آیا قیامها و توفانهای انقلابی مردم به نخستین پیروزی، یعنی سرنگونی دکتاتورها خواهد انجامید؟ با توجه به این که در کشورهایی مانند تونس و مصر، علیرغم برخی تغییرات که اهمیت خود را دارد، رژیمها و نظامهای حاکم هنوز پابرجا و دست نخورده باقی مانده اند، آیا قیامها و خیزشهای انقلابی به انقلاب واقعی مبدل خواهند شد؟ آیا انقلابهای مورد نظر، مانند انقلاب ۱۹۱۷ در روسیه و انقلاب ۱۹۷۹ در ایران به بیراهه نخواهند رفت؟ آیا نیروهای ارتجاعی منطقه و حامیان غربی آنها، که در کمین نشسته اند و اهرمهای اساسی قدرت و تجارب سالیان متمدای حکمرانی را در اختیار دارند، خواهند توانست بر امواج توفانهای ناشی از خشم انقلابی مردم سوار شوند؟ آیا نیروهای بنیادگرای اسلامی، مانند ایران، خواهند توانست انقلاب راگروگان بگیرند و رژیمهای ارتجاعی را بر مردم تحمیل نمایند؟

پاسخ درست به این سوالات در حال حاضر امکان پذیر نیست. ولی آن چه که روشن و غیر قابل تردید است اینست که: اک نون سد استبداد و امپریالیزم در منطقه و در جهان درز کرده است. این سد، هر قدر هم که تحکیم گردد، سر انجام در اثر ادامه قیامها و توفانهای انقلابی خواهد شکست و سیلاب انقلاب کلیه موانع و استحکامها را در خود غرق خواهد کرد. شرقمیانه دیگر شرقمیانه دیروزی نخواهد بود و جهان دیگر جهان گذشته نخواهد بود، زیرا چرخ روزگار به عقب بر نمی گردد.

هم چنان سوالی به میان می آید که آیا اوضاع انفجاری ناشی از بحران ساختاری کنونی سرمایه داری جهانی، که قیامها و انقلابهای شرقمیانه و شمال آفریقا جز آنست، سرانجام به جا خواهد انجامید؟ پاسخ روشن است: به طور ناگزیر به همانجا که آغاز آنرا هم اکنون در وجود جنبشها و قیامهای مردمی در شرق میانه می بینیم و انجام آن بی تردید یا سوسیالیزم است یا بربریت.

میخواهم با تاکید خاطر نشان سازم که در مورد مفهوم سوسیالیزم نباید مغالظه کرد. منظورم نه سوسیالیزم انحرافی شوروی است که حقا سزاوار سقوط بود، زیرا سوسیالیزم شوروی را میتوان هر چیز نام گذاشت به جز سوسیالیزم و نه مقصودم نظام تر کیبی مضحک چنین امروزی است، زیرا آن چه که رهبران چنین آنرا «سوسیالیزم با مشخصات چینی» مینامند، چیزی جز الیکارشیبی حزبی نیست. هدف من سوسیالیزم واقعی است، سوسیالیزم قرن بیست و یکم، یعنی نظام مبتنی بر اصول استقلال، آزادی و عدالت اجتماعی، که بدون تردید آمدنی است، زیرا خمیرمایه مادی و معنوی آن سالهاست که جان گرفته است و طلبه آن هم اکنون در افق زمان هویداست.

(** دزد سالاری) KLEPTOCRACY، ازواژ ژ یونانی کلیتیس، به معنی اعتیاد دایمی به عمل دزدی، گرفته شده است. کلیتو کرات کسی را گویند که دارای گرایش دایمی به فرآیند دزد یدن است، نه بعلت احتیاج بلکه در اثر عادت همیشه گی .

برای تفاهم و همسویی

در حالیکه می توانیم تمام گذشته را از الف تا ی مورد نقد و بازنگری قرار دهیم و حتی هیچگاهی به نظر واحد هم در ارتباط حوادث و موضع گیری های گذشته نرسیم، شاید بهتر همین است که در ارتباط گذشته نظرهای متفاوت و مختلف داشته باشیم، اما برای امروز سیاست و تشکیل واحدی را بسازیم.

مسئله دیگر تفکر امروزی است که در گفتار و کردار احزاب کوچک رهبران و هوأ خواهان آنها دیده میشود، البته این جدا از برنامه های نوشته شده مشابه آنها می باشد.

این مسئله آنقدر جدی است که بمثابة مانع دوم در راه نزدیکی نیروی های دموکراتیک عمل می کند. برای رفع این مسئله نباید مانند گذشته عمل کرد، یعنی طرفداران به آن مانند عقاید مذهبی بچسبند و مخالفان آنان را تکفیر کنند، لازم است جلسات و نشست های متعدد صورت گیرد، نکات نظر خود را پیرامون مسایل امروزی شریک بسازیم و در نتیجه نکاتی را که جنبش را می تواند بسوی تفاهم، همسویی و سرانجام وحدت بکشاند برجسته ساخته، آنرا بحيث نظر واحد همه مورد حمایت قرار دهیم.

مثلاً "همینکه از وحدت تفاهم و همسویی صحبت میشود برخی گمان می کنند قرار است حزب دموکراتیک خلق احیاء شود برخی دیگر گمان می کنند رجوع به ایدئولوژی حزب دموکراتیک خلق مطرح است. برخی هم گمان می کنند احیای این یا آن بخش حزب قدیمی است، بگذار باشد یا نباشد، مسئله این نیست.

در حالیکه ضرورت برای ایجاد یک جنبش نو است و این جنبش نوین الزاماً باید با خواست های مشخص و تعریف شده، واقعیتها، امروزی و قابل تحصیل در یک دوره ی معین و در چوکات قانون و به دور از افراط پا به عرصه ظهور گذارد.

اهداف آرمانی، خیال پردازانه و ایدئالستی راه بجایی نخواهد برد.

در سالهای که جنبش دموکراتیک از صحنه سیاست به حاشیه رانده شد و خطر محو فزینی فعالان بویژه آنها بیکه امکانات رفتن به خارج را نداشتند، بسیار جدی بود، ناگزیر بسیاری از مبارزان در سای قوم و محل خود پناه گاهی جستند، اما تبعات آن امروز نباید ما را از نظر فکری به آنجا برساند که واپسگرا، قوم گرا، قبیله گرا و ... شویم، حد اقل مسئله اینست که از نگاه تفکر در یک سطح قابل قبول برای خواست های دموکراتیک و روشنفکر امروز قرار داشته باشیم.

در اینجا لازم است با هم بنشینیم و صحبت کنیم و اندیشه های خود را پیرامون مسایل با هم شریک بسازیم. اگر این نقاط تفکر در پرده و پنهان بماند و همفکری واقعی ایجاد نشود ممکن نیست یک جنبش وسیع دموکراتیک ایجاد گردد.

در عین زمان باید کوشش گردد که جنبش و خواست های آن را تعریف کنیم تا ابهامی در این یا آن مسئله باقی نماند. یکی از پدیده های دیگر و بسیار مهم که مانع نزدیکی محافل دموکرات موجود میشود، کثرت کدرها است، تعداد کدر های که دانش و تجربه شایسته یی دارند و سابقه بیش از سی سال مبارزه ی سیاسی را دارند و هر کدام می توانند یک رهبر باشد بسیار زیاد است، در عین زمان اکثریت مطلق آنها هم سطح هستند، چگونه می توان این حد رهبر را قانع ساخت که یک ملی متر جایگاهش پایا تر باشد، این همان چیزی است که گاه از آن به خود خواهی تعبیر میشود.

لازم است مکانیزمی ایجاد گردد که هر کس جایگاه شایسته خویش را داشته باشد و در امر مبارزه عدالت خواهانه سهم شایسته نیز بگیرد.

همچنان باید فارغ از نظریات گذشته، پیش داوری ها بر حسب ها و باتوجه و رعایت همدیگر در جهت همسویی تفاهم و وحدت افراد و محافل دموکراتیک و عدالت خواه سعی بلیغ نماییم.

آنچه ما را متحد می کند سرنوشت کشور واحد است، تثبیت نظام دموکراتیک، مبارزه در راه توسعه ی کشور،

رفاه مردم و عدالت اجتماعی می باشد.

در شرایط امروزی توسعه، رفاه مردم، دموکراسی و عدالت در کل، مضمون مبارزات جنبش ما خواهد بود.

با همین حد اقل می توان کار در جهت تفاهم، همسویی و وحدت را آغاز کرد.

اگر ما در این راستا تلاش نکنیم به یقین تاریخ این وظیفه را به نسل نخواهد سپرد، و نسل نو ناگزیر از الفبا آغاز خواهد کرد.

عباس خروشان

شده اند و در مقابل هم قرار گرفته اند و در ذهن و پندار شان هنوز هم همان مرز های کهنه و قدیمی قدسیت دارد، در افغانستان گویا هر چه قدیمی شد قدسیت آن بیشتر هم میشود، این قدسیت مانع آن میشود که از آن مرز ها و موضع گیری ها عدول کنند.

از این نگاه بعضی در سال های قبل از ۷ ثور، گروهی در سال ۵۷ و ۵۸ و برخی در روز های پس از شش جدی ۵۸ قرار دارند.

این مرز بندی ها همینگونه امتداد می یابند با این یا آن پلینوم گره می خوردند، با این یاد آن حادثه، پادشاه گردشی و پادشاه ستیزی پیوند دارند، هر کس جنایات خود را می ستاید و جنایات دیگران را محکوم می کند، در کنار هم در یک میزاندیشه های عالی را در ذهن و دماغ پرورش می دهند ولی قادر نیستند آنها را با هم شریک بسازند.

چرا بی این پایبندی به مرزهای مقدس گذشته در آن نهفته است که تاریخ زنده گی کار و فعالیت هر فرد را می سازد و طبعاً چون کردار خود وی و فراکسیونی است که تعلق گذشته به آن دارد، آنرا هنوز هم بهترین و پاکترین می پندارد و نمی تواند آنرا به نقد بگیرد. تنها این نیست بلکه آنهایی که ادعای جسارت نقد خود و دیگران را می کنند مدعی اند که از آن مرز ها گذشته اند، در گفتار و کردار نشان می دهند که سیاستمدار امروزی نیستند و به همان مرز های گذشته بدتر از دیگران چسبیده اند.

مثلاً با دوستانی از نزدیک در مورد تفاهم نیروی های دموکرات و عدالت خواه صحبت داشتیم، در آغاز صحبت ها چنان افاده میشد و بما چنان تصور ایجاد شد که طرف در یک سطح عالی تفکر قرار دارد. در جریان صحبت ها من پرسیدم ممکن است بعضی بخش ها خود را پایبند مشی مصالحه ملی نداند، آیا میشود که روی مشی مصالحه ملی بسیار تاکید نکرد. جواب چی بود؟ ما از مشی مصالحه ملی نمی گذریم و انهاییکه مشی مصالحه ملی را نمی پذیرند ((بلایم به پس شان)). معلوم شد که این طرف بسیار پیشرفته در همان سال ۱۳۷۰ و پیشتر از آن توقف کرده است.

در یکی از نشست های شورای تفاهم یکی از دوستان از خارج پیام داد و پرسوه کار تفاهم را تأیید کرد، اما وقتی از رهبران حزب گذشته نام برد، آشکار شد که این پیشوای بسیار امروزی از نگاه تفکر در ۶ جدی سال ۵۸ قرار دارد، همه جز امین و طرفدارنش!! یا بعضی رجوع به حزب دموکراتیک خلق را به دلیل کنگره حزب وطن منع قرار می دهند، بدون اینکه متوجه شوند بخشهای از حزب در این کنگره نبودند و شاید آنرا بسیار قبول نداشته باشند، یا ارتباط دادن هر چیز به ۶ جدی و عاملان ۶ جدی، رد یا دفاع آن به دلیل تعلق گذشته.

واقعیت احزاب موجود در کشور را چند اصل تشکیل میدهد، این احزاب یا احزاب مذهبی، یا قومی و در برخی موارد مذهبی قومی می باشد.

معنی اول این مسئله آنست که این احزاب از لحاظ ترکیب و ناگزیر از لحاظ موضع گیری در قبال مسایل گوناگون، ملی نیستند، معنی دیگر آن عدم اعتقاد آنها به دموکراسی بحيث یک نظام برتر است.

در طول مبارزات سیاسی و جنگ های ذات بینی آنها شما با یک برنامه مدون توسعه بر نمی خورید و رفاه عامه نیز از مسایل مطرح در مبارزات آنها نیست و نبوده است، زیرا آنها ارمانهای دیگر و دغدغه های دیگر و اهداف دیگری را دنبال می کنند.

پس میتوان نتیجه گرفت که در افغانستان جای یک حزب کلان، نیرومند و اثر گذار در سیاست های کشور که از لحاظ ترکیب خود ملی و باورمند به دموکراسی و هوا خواه جدی توسعه باشد همچنان خالی است.

برای رفع این نقیصه و پیرساختن این خلا از سالیان متمادی تلاش های پراکنده ی وجود داشت که در نهایت به ایجاد گروهی از احزاب کوچک منجر گردید.

در ابتدا گمان می رفت که این یا آن تشکیل میتواند محور تجمع نیرو های دموکرات و عدالت خواه گردد، ولی واقعیت زنده گی نشان داد که هیچ کدام نتوانست به حزب نیرومند و کلان تبدیل گردد، از همین رو ما تعداد زیادی احزاب کوچک داریم که دارای برنامه های مشابه اند و به همان گونه کوچک ماندند که بودند، و حتا کوچکتر از آغاز گردیدند.

بحث روی عوامل این پراکنده گی، ناتوانی رشد و اینکه چرا به آنچه می خواهند نمی رسند، از حوصله این مقاله بیرون است. با وجود آن برخی عوامل عمده را با تساهل مورد بحث قرار می دهیم:

گذشته ی این احزاب تقریباً به یک منبع می رسد، دلیل تشابه برنامه هایشان آبشخوری واحدی در گذشته دارد.

انها با وجودیکه به ضرورت ایجاد یک حزب فراگیر معتقدند به آن نمی توانند برسند.

همان گذشته که تشابه تفکر، اندیشه و برنامه و امکان نشست و برخو است های آسان و بی تکلف آنها را مساعد می سازد، آنها را از هم دور و جدا نیز نگه میدارد.

زیرا در همان گذشته در جریان مبارزه و پراتیک از هم دور و جدا

به مناسبت اول می

پوهندوی دکتور ب. شیوا مل

مراسم اول ماه می امسال در حالی برگزار میگردد که سرمایه داری جهانی بیش از پیش در بحران مالی جهانی فرورفته و اعمال لجام گسیخته سیاست‌های "جهانی سازی" (گلوبالیزاسیون) با مقاومت جدی مردمان سراسر جهان روبه‌رو شده است.

جهان سرمایه برای تداوم تولید ارزش اضافی، بیش از پیش به نیروی کار و قوانین حمایتی از کارگران یورش برده و سطح معیشت و رفاه توده‌ها را پایین می‌آورند و هزاران کارگر را از کار برکنار مینمایند.

حاکمیت سرمایه تمام اعمال، خدمات، روابط و حتی تمام انسان‌ها را کالا می‌بیند. طبقه کارگر برای رسیدن به دنیای فارغ از هر گونه ستم و نابرابری و کوبیدن آخرین میخ بر تابوت نظام سرمایه داری مبارزات قهرمانانه خود را ادامه میدهد. با وجود اینکه دشواری‌ها و فداکاری‌های فعالان و پیشروان طبقه کارگر در تاریخ زیاد بوده که زبان از گفتن و قلم از نوشتن آن عاجز است. یکی از این روزها اول ماه می روز همبستگی جهانی کارگران است که به همین بهانه توجه خواننده گرامی را به نکات زیر جلب مینمایم:

برگزاری جشنواره اول ماه می ریشه در فرهنگ یونان و روم باستان دارد که نه به عنوان روز همبستگی کارگران بلکه به عنوان جشن فرارسیدن بهار و آغاز موسم کشت و کار و یا خلاصه جشن دهقان تجلیل میگردد.

تجلیل از اول ماه می در سرزمین اروپای شرقی بیشتر توسط قوم بنام سلت CELT ها گسترش پیدا کرد. این روز برای این قوم که روز مقدسی هم بود به عنوان جشن آتش برگزار میشد. (امروز نیز در بعضی کشور های اروپایی از آن تجلیل میشود) و بعد ها اقوام دیگر مانند ساکسون ها با تقلید از سلت ها این روز را در پیوند با مقدم بهار گرامی میداشتند. اما از آنجایی که جشن اول ماه می جنبه مذهبی مسیحی نداشت، مقامات کلیسا برگزاری آن را منع و شرکت در آن را تحریم کردند. اما آن عده از مسیحیان که علاقمند این مراسم بودند و نمی خواستند که شناخته شوند، با گذاشتن ماسک بر روی خود در این مراسم شرکت می کردند. ولی مردم عادی بدون توجه به ممنوعیت اعلام شده توسط روحانیان کلیسا، همچنان به برگزاری مراسم روز اول ماه می ادامه میدادند. تا اینکه دامنه این مراسم عنوان جشن بهار همراه با مهاجران اروپایی تا سایر قاره‌ها رسید. در آمریکا هم برگزاری این جشن توسط روحانیان متعصب این سر زمین تحریم شد. اما با گذشت زمان، مقامات کلیسا مجبور شدند در نحوه برخورد خود با این مراسم، تجدید نظر کنند.

تاریخ گواه آن است که در آمریکا، ده‌ها حادثه رخ داده است که زمامداران آمریکایی نه تنها آن را گرامی نداشتند و صاحب نشده، بلکه نظر به نوع سیستم حکومت سرمایه داری شان، آن حوادث تاریخی را به یاد فراموشی سپرده اند. مثلا یکی از ده‌ها حادثه بزرگ "روز کارگر" است که در تاریخ آمریکا ریشه دارد.

بسیاری مردمان جهان چنین فکر می‌کنند که این روز و بزرگداشت از این روز از ابتکارات و تصمیم دولت‌مردان کشور هایی است که روزگاری اصطلاحاً "بلوک شرق" به آن اطلاق میشد و گمان میرند که از «اتحاد جماهیر شوروی سابق، کشور شوراها» آمده است. در بسا تحلیل‌ها و مباحث تاریخی، بی‌گمان ریشه‌های روز جهانی کار را با مطالبات کارگران بویژه برای هشت ساعت کار در روز و دست کم یک روز رخصتی در هفته (یکشنبه) پیوند میدهند. در برخی از نوشته‌ها ایده و یا مطالبه تقلیل ساعات کار در روز را به روبرت اوون (ROBERT OWEN, 1771-1858) که او را بنیانگذار "جنبش تعاونی" مینامند، قلمداد میکنند. البته روبرت اوون در سال ۱۸۱۰ ده ساعت کار در روز را پیشنهاد کرد که این خود مصادف به زمانی بود که هزاران کارگر روزانه بیشتر از ۱۲ ساعت کار میکردند و ظالمانه‌تر اینکه از کودکان پایین از ۱۲ سال به همین پیمان کار گرفته میشد. اما واقعیت اینست که علت انتخاب این روز به عنوان "روز جهانی کارگر"، از واقعه به خاک و خون کشاندن اعتصابی کارگران کارخانه های نساجی ایالت شیکاگو به اصطلاح کشور دموکراتیک آمریکا به میان آمده است که در سال ۱۸۸۶ میلادی برای دستمزد اضافی و ایجاد قانون عادلانه کار دست به تظاهرات مسالمت آمیز زده بودند.

در نخستین سال های دهه ۱۸۸۰، کارگران آمریکای شمالی روزانه چهارده تا شانزده ساعت کار مینمودند که به منظور کاهش ساعات کار روزانه به هشت ساعت، مبارزاتی را آغاز کردند.

در سال ۱۸۸۴، فدراسیون سندیکای کارگری آمریکا تقاضا کرد که از روز اول ماه می سال ۱۸۸۶ تعداد ساعات کار به هشت ساعت در روز به صورت قانونی رعایت گردد. در اپریل سال ۱۸۸۶، حدود ۳۴۰ هزار کارگر موسسات مختلف به منظور تحقق این خواست، در نقاط مختلف آمریکا راهپیمایی کردند و از جمله ۱۹۰ هزار کارگر در سراسر آمریکا دست به اعتصاب زدند. این اعتصاب‌ها از اول ماه می مسالمت آمیز بوده تا این که روز سوم ماه می، پلیس به سوی تظاهرکننده گان آتش گشود. چهار تن از کارگران ایالت شیکاگو کشور آمریکا کشته و تعدادی هم زخمی شدند. فردای آن

روز زمانیکه تظاهراتی در اعتراضی به کشته شدن آن کارگران، در میدان به نام "هی مارک اسکویئر (HAYMARK SQUARE) ایالت شیکاگو برگزار می شد، میان تظاهرکنندگان و پلیس درگیری صورت گرفت. و در انجا بمبی منفجر شد که به مرگ هشت تن و زخمی شدن شصت و هفت تن دیگر انجامید.

این رویداد دست پلیس را باز میگذارد تا عده زیاد از فعالان سیاسی را بازداشت و محاکمه کند. بدین سان ۵ تن از فعالان و رهبران جنبش کارگری بدون کوچکترین مدرکی محکوم به اعدام میشوند. ۴ تن شان در ۱۱ نوامبر سال ۱۸۸۷ به جوخه دار سپرده میشوند که آن روز به جمعه سیاه شهرت یافته است. یک تن دیگر بقول پلیس قبل از اعدام در سلولش خودکشی میکند.

در گورستان والدهایم واقع در شیکاگو روی لوح مزار یکی ازین اعدامی ها بنام AUGUST SPIES آخرین سخنانش بدین گونه نقش شده است:

"روزی فرا خواهد رسید که سکوت ما از فریاد هاییکه امروز خفه می کنید، رسا تر باشد."

اما تعداد زیاد کارگران در زندان باقی ماندند. این جنایت از سوی اتحادیه های کارگری در اروپا و آمریکا محکوم گردید یکی از دلایل تبدیل شدن ایالت شیکاگو به مرکز مبارزات کارگران موجودیت گروه قوی سخنرانان آلمان چون فیشر آلمانی، فیلدن انگلیسی و پاسون امریکایی در آنجا بود. موج اعتراضات و اعتصابات سر انجام پس از یک سال دولت های سرمایه‌داری را به عقب نشینی واداشت. قاضی های محکمه شیکاگو به عنوان جنایت‌کار محاکمه شدند و از خانواده های اعدام‌شدگان و همه کارگران زندانی اعاده حیثیت شد. در ادامه، ۸ ساعت کار در روز قانونی شناخته شد و به این ترتیب روز اول ماه می که در ابتدا با مبارزه کارگران آمریکایی برای کاهش ساعات کار آغاز گردیده بود، بعد ها «روز جهانی کارگر» نام گرفت.

طوریکه سه سال بعد از این واقعه، در اول ماه می سال ۱۸۸۹، در آستانه تدارک کنگره بین‌المللی کارگران در کشور ایتالیا، این مسله مطرح بود که به یاد بود از این قربانیان و زندانیان، روز اول ماه می را «روز کارگر» بنامند. ولی همین کنگره نیز، و بیشتر به علت چنین تصمیمی، از طرف پلیس ایتالیا مورد یورش قرار گرفت که کار به تیر اندازی کشید و عده‌یی از شرکت کنندگان آن گردهم آیی را به گلوله بستند، این خود به قول معروف، خون را تازه کرد و رهبران جنبش کارگری کنگره را در تصمیم شان مصمم تر ساخت.

بلاخره در اولین کنگره انترناسیونال دوم در سال ۱۸۸۹ در پاریس، روز اول ماه می را به پاس بزرگداشت کارگران کشته شده آمریکایی، روز جهانی کارگر اعلام کردند. سردمداران کشور به اصطلاح دموکراتیک آمریکا علاوه از اینکه این روز را گرامی نداشتند بلکه فراموش هم کردند اما همبسته گی جهانی کارگران این روز را تقریباً در تمامی کشور های جهان رسمیت بخشیدند. از آن تاریخ به بعد، به خاطر بزرگداشت از این روز در بسیاری از کشور های جهان مراسم خاص برگزار می شود و تعطیل عمومی است.

در اول می سال ۱۸۹۰ تظاهرات وسیع کارگران در آمریکا، ارجنتاین و ۱۸ کشور اروپایی براه افتید. پس از جنگ جهانی دوم، اتحاد جماهیر شوروی، کشورهای بلوک سوسیالیستی و تعدادی کشور های دیگر روز اول ماه می - روز جهانی کارگر- را با مراسم خاص و هر چه باشکوه تر برگزار می کردند پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و بر افتادن رژیم های سوسیالیستی در کشور های اروپای شرقی، برگزاری مراسم روز اول ماه می فقط به انجام تظاهرات کارگران برای دریافت حقوق شان محدود شده است.

لازم به تذکر است اینکه روز اول ماه می در ایالات متحده آمریکا، تعطیل عمومی نبوده و مراسم خاصی هم در این روز برگزار نمی گردد. در عوض دوشنبه اول ماه سپتمبر در این کشور، به عنوان روز کارگر تعطیل عمومی است. شاید هم تغییر این روز از اول ماه می به دوشنبه اول ماه سپتمبر پرده پوشی جنایاتی باشد که حکومت وقت ایالات متحده آمریکا در ماه می سال ۱۸۸۶ انجام داده است.

و اما آنچه مربوط به اول ماه می و تجلیل از آن در کشور ما افغانستان میشود اینست که این روز نیز همانند ۳۶۵ روز دیگر در آتش و دود جنگ های خانمانسوز این چند دهه اخیر محو شده است. زحمتکشان در کشور ما، امسال اول می را در شرایطی تجلیل میکنند که فقر، بی امنیتی، بی ثباتی سیاسی، شیوع فساد در دستگاه حاکمه، استیلای شبکه های مافیایی قاچاق مواد مخدر و فقدان یک چشم انداز روشن برای فردای کشور بر زنده گی روزمره شان حاکم است.

تاریخ جشنواره اول می در کشور ما به تاریخ مبارزات زحمتکشان

افغانستان به سال های در آغاز نیمه دوم قرن گذشته، اعتصاب کارگران کارخانه های جنگلک، اعتصاب و میتینگ کارگران مطبوعه دولتی، میتینگ اعتصابی کارگران فابریکه های نساجی و بایسکل سازی پلچرخ در حومه شهر کابل، اعتصاب راننده گان بسها و موترهای باربری دولتی در کابل، اعتصاب کارگران و کارمندان پشمینه بافی قندهار، میتینگ اعتصابی کارگران فابریکه برق غوری در پلخمری، اعتصاب کارگران فابریکه نساجی پلخمری، میتینگ اعتصابی کارگران نفت و گاز شمال، مارش کارگران شیرغان بسوی کابل، اعتصاب یونیت قیرریزی شاهراه پلخمری- شیرغان، تظاهرات و اعتصابهای دوهزار تن از شاگردان مکاتب عالی که از شمول به دانشگاه کابل بازداشت شده بودند، اعتصابها و میتینگ ها در موسسات تحصیلات عالی و مکاتب مختلفه کابل، مظاهره های خیابانی جمعی محصلان و شاگردان و برخورد آنان با نیروهای راست افراطی، اعتصابهای در دانشکده های مختلفه دانشگاه کابل بخاطر برنامه های تحصیلی و همچنان مارش معروف اضافه از ۳۵۰ تن از کارگران و کارمندان آگاه تاسیسهای نفت و گاز شیرغان که کارگران مارش کننده از شهر شیرغان تا شهر مزارشریف و سپس تا پلخمری و سالنگ بفاصله ۳۵۰ کیلومتر راه را پیاده پیمودند. برمیگردد. طوریکه «لويس دوپری» در اثر خود بنام «افغانستان» از آن ذکر نموده و یاد آور میشود که تمام این اعتصاب ها و مظاهره ها در ماه می سالهای مختلفه صورت گرفته است. ابتدایی ترین مطالبات صنفی کارگران صنعتی ترانسپورتی و نساجی گلپهار پلخمری، مطبوعه دولتی، تفحصات شیرغان، کارگران خانه سازی، سپین زر کندز و کارگران ثابت قدم فابریکه های افزارسازی جنگلک سرکوب گردیده و آگاه ترین کارگران شناسایی و به شیوه توطیه گرانه بازداشت، محاکمه، زندانی و از کار اخراج گردیدند. روشنفکران کارمندان پایین رتبه فرهنگی، دکتوران طب، استادان دانشگاه کابل، معلمان معارف توفیق و محاکمه و به حبسهای طویل محکوم شدند بر حریم دانشگاه کابل، لیسه های ابن سینا، دارلمعلمین، لیسه های هرات، مزارشریف و غزنی حمله جارحانه صورت گرفت. افکار و عقاید سیاسی استادان معارف به شیوه قرون وسطایی مورد تفتیش قرارگرفت بر نماینده گان منتخب و اعضای اتحادیه کارگران و کارمندان هوانوردی ملکی حمله ضد قانونی و وحشیانه صورت گرفت شماری از آنان بیباکانه زندانی شدند.

همه ساله در سراسر جهان زحمتکشان این روز را گرامی می‌دارند و همراه با کارگران با سرود «بر خیزید نفرین گشته گان خاک» یا همان سرود معروف «انترناسیونال» بر لب صدای اعتراض خود را علیه غول جهانی شدن سرمایه تبارز داده و اعلام میکنند که تنها خواست شان محدود به کاهش ساعات کار نبوده بلکه خواستار ارتقاء سطح رفاه زندگی و معیشت و ... توده‌ها هستند.

بلی از سرود انتر ناسیونال یاد کردیم این سرود که با روز جهانی کارگر در روز اول ماه می عجین شده است بیشتر از هر سرودی دیگر مانند سمفونی شماره ۹ بتهوون خوانده و شنیده شده است.

شعر «انترناسیونال» در اصل به زبان فرانسوی توسط «اوژن پوتیه EUGEN POTIER» سروده شده است. اوژن پوتیه در خانواده ای فقیر تولد یافت و تمام عمر خود را در فقر سپری کرد. او ابتدا کارگر بسته‌بندی، و بعدها به عنوان قالبریز اجرای وظیفه مینموده و امرار معاش می‌کرد.

در روز های تشکیل کمون پاریس در سال ۱۸۷۱ میلادی «اوژن پوتیه» به عضویت کمون انتخاب شد،

ولی بعد از حمله پلیس فرانسه در ۱۸ مارچ آن سال و سقوط کمون، « اوژن پوتیه» مجبور شد ...

امریکای لاتین

داؤد اسعد

کشورهای منطقه حتی با ایالات متحده امریکا و کانادا درآمد ناخالص ملی شان را ارتقا بخشیده و به بهبود وضع زنده گی مردم شان نایل آیند. ولی دریغا که اکثریت این معادن در دسترس کانسرنهای فراملیتی و چندین ملیتی قرار دارد و عاید ناشی از آن به جیب سرمایه گلوبال میریزد و نی در خدمت انفراستروکتور(زیر ساخت) و بهبود وضع زنده گی مردم فقیر و تهیدست کشورهای صادرکننده که با عرق ریزی شان در استخراج ثروتهای زیر زمینی کشور شان سهم فعال داشته اند. اینست علت اساسی عدم رشد موزون اقتصادی که در استعمار شدید سرمایه امپریالیستی نهفته است و در نتیجه آن کشورهای غنی از مواد خام فقیر تر میشوند و زر اندوزی سرمایه داران بالا میگردد. البته مطلق ساختن آن امریست نادرست، زیرا فکتورهای دیگری نیز به استفاده گرفته شده و بکار برده میشوند.

وضع جوانان و زنان بدتر از پیش است، زیرا میزان تولدات در سالهای اخیر تشدید یافته، میزان بیکاری ریکارد جدیدی را گواهی میدهد که در هر یک از کشورها تفاوتهای بزرگی دارد. کانسرنهای بین المللی با چپاول و تاراج منابع زیر زمینی این کشورها به آن نقطه یی رسیده اند که در بعضی از کشورها تولید را متوقف ساخته و زیر ساخت ها تخریب شده، محیط زیست پر از کثافت و منبع امراض را به جا گذاشته است و غارتگران به جان منابع زیر زمینی کشور دیگری حمله ور میشوند. رژیمهای این کشورها که رشوه خوار و مختلس اند و صرفاً در صدد زر اندوزی فردی و گروهی میباشند؛ کوچکترین توجهی به حال مردم تهیدست ندارند. مردم فقیر و تهیدست این کشورها یگانه انسانهایی اند که بار سنگین نا به سامانهای سرمایه گلوبال را که به شیوه نیولیبرال عمل میکنند، بدوش دارند و بهای آنرا به قیمت جان خود و فرزندان شان میپردازند و از این دایره شیطانی تا احقاق حقوق زحمتکشان به وسیله نیروهای پیشرو کشور شان بدر آمده نمیتوانند.

سندیکاها در کشورهای امریکای لاتین دارای شیوه های برخورد متنوع اند. جایی که امکانات فعالیت دارند، چون کوبا، ونیزویلا، برازیل، نیکاراگو و بولیویا؛ دست آوردهای شان نیز درخور توجه است که میتوان از بهبود وضع زحمتکشان کشورهای شان یادآورش. درعه دیگری از کشورهای امریکای لاتین سندیکاها موقف نیمه علنی دارند که از یکطرف باید متوجه وضع اجتماعی - اقتصادی زحمتکشان و دفاع از حقوق بنیادی آنان باشند و از جانب دیگر با رژیمهای این کشور ها "همکاری" داشته باشند. در این کشورها سندیکاها در برابر مشکلاتی قرار دارند تا در برخوردهای شان محتاطانه عمل کنند و نیروهای مترقی در درون سندیکاها نگذارند تا سندیکاها کاملاً به نفع سرمایه گلوبال مورد استفاده قرار گیرند. دسته سومی مربوط به کشورهای دارای سیستم خونتهای فاشیستگرا و نظامیگر است که سندیکاها یا اندکترین امکان فعالیت را ندارند و یا این که همیشه مورد تهدید، تعقیب و پیگرد دستگاه فشار دولتی قراردارند، ولی طوریکه دیده میشود باز هم درین کشورها مردم صدای شان را بلند کرده و از احقاق حقوق زحمتکشان دفاع مینمایند.

همانطوریکه در آخرین بخش از متنوع بودن فعالیت سندیکاها یادآوری شد، به همان صورت کلیه ساختارها اعم از اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در کشورهای امریکای لاتین متنوع و از کشوری تا کشور دیگر دگرگونه است و نمیتوان آنرا در یک بخش مشخص به بررسی گرفت، بناءً به جا خواهد بود تا در بخشهای بعدی به بررسی تعدادی از این کشورها پرداخت و تصویر اجمالی در مورد چگونه گی هر یک از کشورهای دارای مشخصات نزدیک باهم ارائه کرد

و جنبش ساندینیستها و جنبشهای همگون مردمی در سایر کشورهای امریکای لاتین یاد آور شد. درین اواخر ما شاهد تحولات ژرف درین منطقه جهان هستیم. برازیل در جمع بیست کشور صنعتی جهان رشد مییابد. کوبا کماکان با وجودیکه آماج دسایس و تهدید تجاوزگرانه امپریالیزم در وجود نحوه نوین برخوردش یعنی گلوبالیزم قرار میگردد، قهرمانانه از مواضع انسانی سیستم سیاسی اش دفاع نموده و درفش سوسیالیزم را برافراشته نگه میدارد.

در ونیزویلا حکومت انتخابی مردم در مواضع ضد امپریالیستی قرار میگردد و به رهبری «هوگوچاویز» خار چشم متجاوزین امپریالیست در آن منطقه میگردد و بالاخر، «هیوو مورالیس» صدای رسای توده های زحمتکش بولیویا را به جهانیان میرساند و با موفقیت و تصاحب اضافه تر از دو سوم آرا، تکیه گاه و رهنمای خوبی برای مردمان بومی بولیویا و سایر کشورهای منطقه امریکای لاتین میگردد. این دست آوردها نه فقط موفقیت خلقهای امریکای لاتین را گواهی میدهد، بل، در مقابل سردمداران سرمایه و دلالتان بین المللی آنرا در سطح جهان و به خصوص در قصر سفید به ماتم از دست دادن بهره کشیهای اقتصادی - سیاسی شان می نشانند.

احزاب جوان و مترقی درین کشورها فعال گردیده و با گذشت هر روز پیوندهای جدیدی تنیده میشوند و با گذشت هر روز ساحة فعالیت نیروهای ارتجاع و جنگ افروزان تنگتر میشود که این خود مُشت کوبنده یی در برابر خود سریها و بیداد گریهای حلقه های حاکم و اشغالگریهای امپریالیزم که همانا در آن منطقه نقش اولی را امپریالیزم امریکا به عهده دارد، میباشد.

جنبشهای صلح و مردمی بنابر نا به کار بودن سیستم سرمایه داری گلوبال، تحکیم و گسترش هرچه بیشتر مییابند که وزنه جوانان و زنان آگاه در آن تشدید حاصل کرده است، ولی با آنهم این کشورها در آن موقفی قرار ندارند که بتوانند از نظر سیاسی، مالی و اقتصادی سایر همقطاران شان را یاری رسانیده و در برابر غول سرمایه حفاظت کنند.

از نظر اقتصادی کشورهای امریکای لاتین صادر کننده مواد خام پر ارزش چون مس، بربایت، سلفر، نفت، گاز طبیعی، آهن و سایر مواد اولیه سوخت انرژی اتمی است که میتواند در مقایسه با همه

امریکای لاتین یک واژه سیاسی - فرهنگی است که بیانگر تفکیک کشورهای هسپانوی زبان و پرتگالی زبان از کشورهای انگلیسی زبان قاره امریکا میباشد. از آنجاییکه منشا زبانهای هسپانوی و پرتگالی از زبان لاتین است، بی جا نیست که با اتکاء به ریشه زبانی، این کشورها را امریکای لاتین مینامند.

امریکای لاتین در برگیرنده همه کشورهای امریکای جنوبی به استثنای کشورهای گیانا، سورینام و گیانای فرانسوی است. کشور مکسیکو مربوط به امریکای شمالی و همه کشورهای امریکای مرکزی به استثنای بلیز که قبلاً مستعمره انگلیس بوده و در سال ۱۹۸۱ به حیث کشور مستقل به استقلال رسیده و دارای ۳۰۰ و ۲۰ هزار جمعیت است. در شمار کشور های امریکای لاتین همه کشورهای جزایر کارابین که هسپانوی زبان هستند، شامل میباشند. امریکای لاتین دارای مساحت مجموعی تقریباً ۲۰ میلیون کیلومتر مربع بوده و رقم مجموعی جمعیت آن در حدود ۵۰۰ میلیون است. لست کشورهای امریکای لاتین ازینقرار اند: مکسیکو، کوستاریکا، السلوادور، گواتیمالا، هاندوراس، نیکاراگو، پانامه، جمهوری دومینیکا، کوبا، پورتوریکو، ارجنتاین، بولیویا، برازیل، چلی، اکوادور، کولمبیا، پیرو، پاراگوای، یوروگوای و ونیزویلا.

بدین ترتیب ۲۰ کشور از قاره امریکا، امریکای لاتین را تشکیل میدهند و از لحاظ سیاسی این کشورها در گذشته نه چندان دور به وسیله خونخواهترین آنان چون پینوچه در چلی، پیرون در ارجنتاین، ساموزا در نیکاراگو و باتیستا در کوبا یادآوری کرد. ناگفته نباید گذاشت که هم اکنون نیز در بعضی از کشورهای امریکای لاتین نمونه های آن مشاهده میشود.

در نیمه دوم و ربع اخیر قرن بیستم اکثریت این کشورها آماج کودتا های عدیده یی بوده و به طور اوسط در بعضی از کشورهای امریکای لاتین در هر هفت ماه یک کودتا صورت میپذیرفت که کماکان در عده یی از این کشورها هنوز هم در دستور روز است. و این که منشأ مشخص این برخوردها و رژیم زداییها در پلانهای روز امپریالیزم بین المللی و در این منطقه جهان امپریالیزم امریکا سراغ شده میتواند تصادفی نیست، زیرا هر رژیمی که به خواست ایالات متحده امریکا نبوده و کانسرنهایی چندین ملیتی امکانات آنرا نداشته اند تا بهره کشی را از فلان کشوری آغاز نمایند، امپریالیزم امریکا و در رأس سازمان جهنمی سیا با به راه انداختن کودتا ها و به قدرت رسانیدن دست نشانده گان شان، به تعویض رژیم پرداخته و زمینه های منفعت بری و محکومیت زحمتکشان این کشورها را فراهم آورده و می آوردند.

گذشته از این امپریالیزم در امریکای لاتین در کوشش آن بوده تا رژیمهای مردمی را ساقط نموده و به جای آن فاشیستها را به قدرت برسانند، تنها در مورد کوبا این مطلب تا هنوز با وجود دسایس و افتراآت همیشه گی موفقیت نداشته است. ولی چلی و نیکاراگو قربانیان دست اول این سیاست بوده اند که نیکاراگو تا حدودی هویت خود را تعویض و به طرف بهبود پا میگذازد، ولی در مقابل چلی هنوز هم در اختیار فاشیستها بوده و زمینه های فعالیت نیروهای پیشرو خلیلیها محدود است.

و اما از نظر اجتماعی - سیاسی مقاومت خلقهای امریکای لاتین به خاطر دموکراسی و احقاق حقوق شهروندی شان خلیلیها پر اهمیت است که میتوان از انقلاب کوبا، حکومت سوسیالیستی سلوادور الیندی در چلی و نیکاراگو و انقلاب ساندینیستی آن به رهبری دانیل اورتیگا